Ner 31.

CZWARTEK 5 Listopada 1818 r.

Gazeta Codzienna Narodowa i Obca.

Wychodzi w Warszwie codziennie z rana o godzinie dziesiątéj, wyjąwszy Niedzielę i Święta. Cena Prenumeraty wynosi w Warszawie rocznie Zł: 40. półrocznie Zł: 20. kwartalnie Zł: 10. Numera przedaią się oddzielnie wcenie groszy 8. W Województwach Król: Polskiego rocznie kosztuje Zł: 50. półrocznie 25. kwartalnie Zł: 12 i gr: 15.

WIADOMOŚCI KRAJOWE.

— Z Dziennika Praw. —

Wypis z Protokułu Sekretarjatu Stanu Królestwa Polskiego.

z Bożéj Łaski

MY ALEXANDER I.

Cesarz Wszech Rossii, Król Polski

etc. etc. etc.

Chcąc skutecznie zapobieżeć upadkowi Kościołów parafjalnych przez ustanowienie pewnych prawideł, podług których reparacja dawnych, lub stawianie nowych kościołów, lub cmentarzów, jako też mieszkań Plebańskich dziać się ma: po wysłuchaniu zdania ogólnego zgromadzenia Rady Stanu, postanowiliśmy i stanowiemy:

Artykuł 1. Przy każdym kościele parafjalnym, Kollator, Pleban i trzech parafjanów przez nich podanych, a od Kommissji Wojewódzkiej zatwierdzonych, czuwać będą wspólnie nad całością kościołów i mieszkań Plebańskich, tudzież cmentarzów:

Art: 2. Do nich należeć będzie:

a) Mieć dozór nad fabryką kościoła, cmentarza i mieszkania Plebańskiego.

b) Zarządzać funduszem przeznaczonym na reparacją kościoła.

c) Przestrzegać, aby dochód z pokładnego obracanym był na reparacją cmentarza.

d) Czynić za własném uznaniem z powierzonych sobie funduszów wydatki nieprzenoszące złotych pięćdziesiąt, znaczniejsze zaś, za poprzedniém upoważnieniem od Kommissji Wojewódzkiéj.

e) Corocznie przesyłać rachunki do Kommissji Wojewódzkiéj, która po ich roztrząśnieniu odeśle je do Kommissji Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

f) Tam gdzie nie masz żadnego funduszu na zwyczajne koszta utrzymania fabryki kościoła, lub znajdujący się, jest niedostatecznym, pomienieni parafjanie obmyślą sposoby onegoż zastąpienia, a za potwierdzeniem Kommissji Wojewódzkiéj, zatrudnią się tychże użyciem.

g) Donosić będą Kommissji Wojewódzkiéj o potrzebie znaczniejszych reparacji lub nowéj budowy.

Art: 3. Zgromadzać się będą na każde żądanie jednego z nich, pod prezydencją Kollatora, i większością głosów stanowić.

Art: 4. Do Plebana należeć będzie, wszelka wewnętrzna mieszkania jego reparacja.

Art: 5. W przypadku większej reparacji, lub potrzeby postawienia nowego kościoła, albo mieszkania Plebańskiego, Kommissja Wojewódzka za uczynioném do siebie doniesieniem, rozkaże sporządzić abrys i wykaz kosztów, które prześle do zatwierdzenia Kommissji Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego.

Art: 6. Rozkład kosztów ma się dziać w następującym sposobie: Plebani mający tylko dochodu złotych Polskich tysiąc ośmset, wolni są od przykładania się. — Mający więcej nad złotych tysiąc ośmset dochodu, lecz który nie dochodzi złotych tysiąc dziewięć set, dawać będą tyle, ile zbywa od złotych Polskich tysiąc ośmset. — Mający dochodu złotych tysiąc dziewięćset i więcej, aż do pięciu tysięcy, opłacać będą pięć od sta, z całego swego dochodu. — Mający dochodu złotych pięć tysięcy i wyżej, dadzą dziesięć od sta z całego dochodu.

Art: 7. Po odtrąceniu części przypadającej na Plebana, reszta summy na koszta budowli potrzebnej, podzieloną zostanie między Kollatora i parafjanów, tegoż wyznania religijnego; tym końcem zrobiony zostanie rozkład przez Kommissją Wojewódzką i do zatwierdzenia Kommissji Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego podany, która co do dóbr Rządowych, nie prędzéj swą decyzją wyda, aż po zniesieniu się z Kommissją Przychodów i Skarbu.

Art: 8. Dochód z pokładnego ma być obracany na reparacją cmentarzów.

Art: 9. Gdzieby dochód z pokładnego na reparacją cmentarza nie wystarczał, lub okazała się potrzeba większej reparacji, albo nowego ogrodzenia cmentarza, rozkład kosztów podzielony zostanie pomiędzy parafjanów, przez Kommissją Wojewódzką, a zatwierdzony przez Kommissją Wyznań Religijnych i Oświecenia publicznego.

Art: 10. Wszystkie kościoły i mieszkania Plebańskie tak w miastach jako i po wsiach, mają być zapisane do Towarzystwa kassy ogniowej; składka roczna opłacać się będzie z funduszu na reparacją kościoła przeznaczonego. Gdzieby go nie było, opłata ta przez Plebana, Kollatora i parafjanów, w proporcji od Kommissji Wojewódzkiej ustanowionej, a od Kommissji Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego zatwierdzonej, ponoszoną będzie. Kollator składkę całkowitą odbierać i do kassy przesyłać będzie.

Art. 11. Wykonanie niniejszego postanowienia Kommissji Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego polecamy.

Dan w Petersburgu d. $\frac{6}{18}$ Marca 1817.

(Podpisano) ALEXANDRE.

przez Cesarza i Króla

Minis: Wyzn: i Ośw: (L.S.) Minis: Sek: Stanu

(podp) S. Potocki. Ig: Sobolewski.

W Imieniu KRÓLA

Ogólne Zgromadzenie Rady Stanu.

W skardze Marjana Cissowskiego obywatela Powiatu Lipnowskiego w Województwie Płockiém, przeciw Józefowi Wysockiemu Marszał: ostatniego Sejmiku tegoż Powiatu, o przeglądanie wotów składanych przez obywateli na wybór Posła kreskujących, a tém samém sprzeciwienie się Statutowi organicznemu o Reprezentacji Narodowej przez Najjaśniejszego Pana w dniu $\frac{19 \text{ Listopada}}{1 \text{ Grudnia}}$ 1815 wydanemu, za co stosownie do artykułu 46. rzeczonego Statutu Organicznego pod Sąd przez Radę Stanu oddanym być zasługuje, — po wysłuchaniu w téj mierze rapportu i opinji Kommissji Instrukcyjnej, zważywszy: iż Józef Wysocki były Marszałek Sejmiku Powiatu Lipnowskiego w dniu pierwszym tegoż Sejmiku, gdy obierano Posła, niektóre wota kreskujących obywateli, nim je do przeznaczonego na to wkładał naczynia, rozwijał i czytał; zważywszy: iż przez takowe postępowanie sprzeciwił się przepisom wymienionego Statutu Organicznego o Reprezentacji Narodowej Artykułami 43, 49 i 50 objętym: zważywszy, iż tém samém nadużył powierzonej sobie władzy, jako Marszałek Sejmi-

kowy, stanowi: iż tenże Józef Wysocki były Marszałek Sejmiku Powiatu Lipnowskiego w Województwie Płockiém w dniach 19 i 20 miesiąca Lutego roku bieżącego odbytego, na mocy Artykułu 46 tyle razy wspomnionego Statutu Organicznego o Reprezentacji Narodowej, pod Sąd oddanym być powinien.

Działo się w Warszawie na posiedzeniu Ogólnego Zgromadzenia Rady Stanu dnia 23 Października 1818 r.

(podpisano) ZAJĄCZEK.

Referendarz Stanu, Główny Sekretarz Ogólnego Zgromadzenia Rady Stanu (podpisano) Tomasz GRABOWSKI.

WIADOMOŚCI ZAGRANICZNE.

z Anglji.

Gazeta Morning-Chronicle umieściła następne przypiski Napoleona w d. 7 Października 1817 do Korrespondencji Lorda Bathurst, za których rzetelność ręczy.

Hrabia Bertrand przesłał uwagi nad mową Lorda Bathurst mianą w parlamencie 18 Marca, z tym własnoręcznym przypiskiem Napoleona: „potwierdzam te uwagi żądając aby je przełożono Monarsze i ludom Anglji.” — Pan Hudson Lowe odpieczętował to pismo i przejrzał. Czyż mu wolno było tak postąpić z odpowiedzią na mowę publicznie przez ministra mianą? Składy obszerne obelg, i potwarzy miotanych naprzeciw Francuzom w Longwood, przesyłane przez każdego kurjera do Londynu, czyliż są im wpierw czytane, niżeli je rząd Angielski roztrząsa? Doniesienie przez jedną z stron przeciwnych, jest czynem z istoty niesprawiedliwym. Jeżeli więc uwagi wyżej wzmiankowane, nie doszły Xiążęcia Rejenta, uważać to można za najgorsze złe dla Rządu, i narodu Anglji, dla jéj tak uwielbionej a dziś tak pogodzonej konstytucji, i dla wolności jéj ludów; o podobnem bowiem zdarzeniu nie słyszano w Austrji, żadnem samowładnem państwie, ani nawet w samym Stambule.

Sprawiedliwem byłoby odpieczętowanie zażaleń Frncuzów przez P. Lowe, gdyby jego przełożenia mogł równie przeglądać jeden z oficerów Francuskich, dla wskazywania w nich fałszów, i potwarzy.... —

Wiedzą przecież nakoniec po dwóch latach upłynionych w Londynie, że u nas godziną przechadzki wieczornej jest godzina szósta.

P. Lowe otrzymawszy teraz nowe roskazy od 30 dni zaleca na piśmie ściąganie straży o godzinie 9., ustnie zaś nakazuje to o szóstej. Nie zmienia więc swego postępowania, musi zatém mieć przepisy tajne, przeciwne ogłaszanym....

Jakto braniec wojenny wgłębi Rossji, Francji, Anglji, lub Austrji, nie miałżeby pisać do bankiera, przyjaciela, kochanki, bez przejrzenia listu jego przez gubernatora? Podobny Kodex zgadzaż się z prawem narodów, i z bardzo obcemi Lordowi Bathurst przepisami wojennemi? Możnaż się lękać niebespieczeństwa w listach do mieszkańców, z któremi bez świadków mówić nam wolno? Dokuczanie w tych szczegółach drobnych jest jedynym podobnych krokow celem. P. Lowe lubi drobnostki. Wszakże dla niego ważnem nawet zatrudnieniem jest przeglądanie brudów damskich w Longwood!...

P. Lowe wydał zakaz w Maju bawienia się z Hrabiną Bertrand w czasie jéj przechadzek. Ten krok oburza znakomitsze na wyspie osoby, które miały dawniej przystęp do Longwood. Napoleon miał zwyczaj przepędzać w Kwietniu pół godziny pod drzewem o trzydzieści sążni od mieszkania będącém. — Lowe kazał śledzić ogrodnikowi i dwom wojskowym, kroki jego, przez co znaglił go do przerwania rozrywki tak niewinnej. Wykonawcy roskazów posunęli dalej zlecone im zuchwalstwo, przytrzymując osoby znalezione pod oknami Longwood. — Oto jest skutek depeszów od Lorda Bathurst. P. Lowe podwoił złośliwość w obchodzeniu się. Postępowanie to nie dowodziż niezgodności przepisów tajnych, z rozgłaszanemi?

Zwróćmy oko na uszczypliwe dokuczanie. Napoleon widywał się z Oficerami Ros-

syjskiemi i Austrjackiemi w latach 1815. i 1816; w dwóch latach następnych wolał zrzec się raczej przyjmowania obcych osób, niż poddawać się formalnościom nierozsądnym i upadlającym wynalezionym przez P. Lowe, z których najważniejsza jest aby Napoleon przyjmował tylko godnych P. Love wysłańców, napojonych fałszywemi naprzeciw Francuzom przesądami. Podobne dokuczanie jakiejż podłości cechą jest napiętnowane!

Lord Bathurst nie wie dobrze tego co się u nas dzieje. Możeż nawet mieć prawdziwe doniesienia od namiętnego, niewiernego i chytrego Rządcy, a razem otwartego, i pełngo żółci nieprzyjaciela naszego? Nie przytaczamy przykładów kłamstw, bo te są bez liczby.

P. Elis w podróży swojéj do Chin wydający tonem sędziego, a taczej pochlebcy dworu, zdanie o postępowaniu z nami, skaził sumienie, i obraża prawdę, jeżeli sam to pisał.

Panu Lowe winna Anglja to zupełne uwięzienie Napoleona nie wychodzącego od czasu przybycia nowego Rządcy. Nie chce on być ofiarą występnych zamiarów tego officera posuwającego swój złośliwy charakter do używania władzy w czynieniu ograniczeń dozwolonych Bilem samemu tylko Rządowi Angielskiemu. Nie miałże Napoleon unikając widoku podobnego człowieka zamknąć się w murach mieszkania? Jeżeli wątpliwym był cel, wybierających kraj ten najokropniejszy i najniezdrowszy na ziemi, za mieszkanie Napoleona, to zmienił się już w pewność gdy wybór Rządcy padł na P. Lowe, i gdy tenże pełni swe obowiązki, chociaż stu officerów donieść mogło Rządowi o nienawistnem jego postępowaniu.

WIADOMOŚCI HANDLOWE.

z Rygi.

Płacą tu dobrze jęczmień, i bardzo go potrzebują. Mało jest kupowany owies, i cena jego zniżoną; co zaś do pszenicy i żyta, tych odbyt i cena są ciągle równe. — Tabaka lubo nie ma wielkiego odbytu, nie spada jednakże dotąd w cenie. — Pozostałe białego łoju zapasy, wysoko są płacone; na olej zaś konopny i potaż nie masz odbytu, i samych konopi cena, będzie niezawodnie zniżoną, lubo to dotąd nie nastąpiło.

z Petersburga.

Spodziewamy się tu nowej taryffy celnej. Fabrykanci cukru pragną w niej otrzymać niejakie korzyści.

Z powodu szczupłych zbiorów żyta i zupełnego chybienia jarzyn, Ukaz Cesarski dla Finlandji wydany, ograniczył palenie wódki na pewne tylko epoki.

z Amszterdamu 17. Października.

Cena zboża jest tu wyższą w ogólności w tym tygodniu jak w przeszłym, szczególniej jednak pszenica polska piękna, z krain Nad-Reńskich i żyto. — Tabaka wcale nie płaci, lubo jej dowóz jest ciągły. — Ceny bawełny, kawy i innych płodów osadniczych, są coraz niższe.

TEATR NARODOWY.

Dziś Opera **Hilary** z tańcami, w ciągu których JPan **Bretel** i JPani **Bretel** pierwszy raz wystąpią na scenę tutejszą.

DOSTRZEŻENIA METEOROLOGICZNE, czynione w Warszawie przez Ant: MAGIER.

Dnia	Termometr		Barometr			Wiatr	Stan Nieba	Wysokość wody na Wiśle	
rano.	ciepła	zimna	cale	linje	10 częśli			łokcie	cale
4 Listopada	5	.	27	8	5	Zachodnio Południowy	Pochmurno		19

Wydawcy odpowiedzialni. Hrabia Kiciński J. Morawski